

5 Modelbesluiten voor de instelling van commissies

5.1 Inleiding

Ingevolge [artikel 15 WOR](#) kan de OR de commissies instellen die hij voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft. De OR dient op grond van [artikel 15, lid 1 WOR](#) zijn voornemen een commissie in te stellen tevoren schriftelijk voor te leggen aan de ondernemer, met vermelding van de taak, de samenstelling, de bevoegdheden en de werkwijze van de commissie. Bij bezwaar van de ondernemer is het aan te raden dat de ondernemer en de OR met elkaar overleggen. Komen de ondernemer en de OR niet tot een vergelijk, dan kan, eventueel na bemiddeling of advies via de bedrijfscommissie, de OR een beslissing van de kantonrechter vragen. Het ligt voor de hand dat de ondernemer direct na instelling van een commissie schriftelijk – bijvoorbeeld door middel van toezending van een exemplaar van het instellingsbesluit – op de hoogte wordt gesteld van de uiteindelijke invulling van de commissie en van de samenstelling ervan.

[Artikel 17 WOR](#) inzake door de ondernemer beschikbaar te stellen voorzieningen en te verlenen faciliteiten, is ook van belang voor de commissies van de OR (zie verder ook [bijlage B](#)). Voorts geldt de bescherming tegen benadeling en ontslag ([artikel 21 WOR](#) en de artikelen [7: 670](#) en [7: 670a BW](#)) ook voor commissieleden. [Artikel 13 WOR](#) (uitsluiting van OR-werkzaamheden) is ook op commissieleden van toepassing ([artikel 15, lid 5 WOR](#)).

De instelling van een commissie geschiedt bij afzonderlijk instellingsbesluit, waarin taak, samenstelling, bevoegdheden en werkwijze zijn geregeld. Deze besluiten worden niet in het OR-reglement opgenomen en vormen daarvan dus geen onderdeel. Het instellingsbesluit wordt meestal als bijlage bij het OR-reglement gevoegd.

[Artikel 15 WOR](#) onderscheidt verschillende soorten commissies:

- vaste commissies ([artikel 15, lid 2](#));
- onderdeelcommissies ([artikel 15, lid 3](#));
- voorbereidingscommissies ([artikel 15, lid 4](#)).

Op elke soort commissie wordt hierna in de paragrafen 5.2, 5.3 en 5.4 nader ingegaan.

5.2 Vaste commissies

5.2.1 Algemene opmerkingen

De vaste commissies kunnen door de OR worden ingesteld voor de behandeling van bepaalde onderwerpen. Voorbeelden van dergelijke commissies zijn de VGW-commissie (veiligheid, gezondheid en welzijn), de verkiezingscommissie en de agenda-commissie.

In de vaste commissies dienen de leden van de OR de meerderheid te vormen. Daarnaast kunnen ook andere werknemers er deel van uitmaken, bijvoorbeeld vanwege hun deskundigheid of betrokkenheid bij het onderwerp. Een vaste commissie kan ook uitsluitend uit OR-leden bestaan (bijvoorbeeld de agendacommissie). Doorgaans worden vaste commissies voor onbepaalde tijd ingesteld. Voor zover de leden van deze commissies door de OR worden benoemd, geldt hun benoeming voor de zittingsperiode van de OR.

De OR kan zijn rechten en bevoegdheden binnen het taakgebied van een vaste commissie geheel of gedeeltelijk aan de betreffende vaste commissie overdragen. Dit moet in het instellingsbesluit worden bepaald. Het kan daarbij niet alleen gaan om de rechten en bevoegdheden op grond van de WOR, maar ook op grond van andere regelgeving, zoals de Arbeidsomstandighedenwet.

Op de overdracht van de bevoegdheden bestaat een uitzondering. Niet overdraagbaar is de bevoegdheid tot het voeren van gerechtelijke procedures. Alleen de OR kan op grond van [artikel 26 WOR](#) een verzoek bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam indienen of zich op grond van [artikel 36 WOR](#) voor een beslissing tot de kantonrechter wenden. Als een commissie vindt dat een gerechtelijke procedure nodig is, kan zij daar de OR op wijzen. De OR beslist hierover. Voor de werkwijze van de vaste commissie kan in het instellingsbesluit vaak worden verwezen naar de regeling van de werkwijze van de OR in zijn reglement.

5.2.2 Modelinstellingsbesluit vaste commissie

De OR, gelet op [artikel 15, leden 1 en 2 WOR](#), neemt het volgende besluit tot instelling van een vaste commissie:

Artikel 1

1. Er is een vaste commissie (voor) .....

Aantekening 1

2. De commissie bestaat uit ..... leden, van wie ten minste ..... personen lid zijn van de ondernemingsraad.

Aantekening 2

3. De commissie behandelt voor de ondernemingsraad de aangelegenheden betreffende ..... en brengt daarover desgevraagd of uit eigen beweging advies uit aan de ondernemingsraad.

Aantekening 3

of, eerste alternatief voor lid 3 (zie aantekening 4):

3. De commissie behandelt voor de ondernemingsraad de aangelegenheden betreffende ..... en oefent ten aanzien van die aangelegenheden de aan de ondernemingsraad toekomende bevoegdheden uit met inachtneming van de volgende voorwaarden:

a. ....

b. .... (et cetera).

of, tweede alternatief voor lid 3 (zie aantekening 4):

3. De commissie behandelt voor de ondernemingsraad de aangelegenheden betreffende ..... en oefent ten aanzien van die aangelegenheden de navolgende aan de ondernemingsraad toekomende bevoegdheden uit, met inachtneming van de daarbij gestelde voorwaarden:

a. ....

b. .... (et cetera).

Toelichting

Aantekening 1: naam commissie

In lid 1 dient de naam van de commissie te worden opgenomen, bijvoorbeeld ‘Verkiezingscommissie’; ‘Vaste commissie voor veiligheid, gezondheid en welzijn’ (‘VGW-commissie’); ‘Vaste commissie gelijke behandeling’.

Aantekening 2: samenstelling

Over de samenstelling van een vaste commissie zegt [artikel 15, lid 2 WOR](#) dat de meerderheid van de leden van die commissie lid moet zijn van de OR. Daarnaast kunnen ook andere ‘in de onderneming werkzame personen’ (zie hierover verder hoofdstuk 1, [paragraaf 1.2.2](#)) in de vaste commissie zitting hebben. Het in lid 2 in te vullen aantal personen dat lid is van de OR, is dus ten minste de helft plus één van het aantal in te vullen leden van de vaste commissie. Treedt een OR-lid als zodanig af, dan eindigt automatisch ook zijn lidmaatschap van een vaste commissie. Bestaat als gevolg daarvan de meerderheid van de vaste commissie niet langer uit OR-leden, dan treft de OR hiervoor een voorziening. Meest voor de hand ligt dan dat een ander OR-lid in de commissie wordt benoemd. Een vaste commissie kan ook geheel uit OR-leden bestaan. In dat geval kan de zinsnede in lid 2 beginnend met ‘van wie’ worden vervangen door ‘die allen lid zijn van de ondernemingsraad’.

Aantekening 3: onderwerpen

In lid 3 worden de onderwerpen ingevuld die de desbetreffende vaste commissie voor de OR behandelt. Zo kan de OR bijvoorbeeld aangeven dat de ‘Vaste VGW-commissie’ niet uitsluitend aangelegenheden behandelt betreffende de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid, maar ook aangelegenheden betreffende de zorg van de onderneming voor het milieu. Zie ook [artikel 25, lid 1 onder 1](#) en [artikel 28, lid 4 WOR](#).

Aantekening 4: uitbreiding bevoegdheden

Indien de OR aan een vaste commissie meer bevoegdheden wil geven dan alleen het (kunnen) uitbrengen van advies aan de OR, dient een van de alternatieve teksten voor lid 3 van het modelinstellingsbesluit te worden gebruikt. Ingevolge [artikel 15, lid 2 WOR](#) kan de OR in zijn besluit tot instelling van een vaste commissie zijn rechten en bevoegdheden ten aanzien van de door hem aangewezen onderwerpen (zie aantekening 3) – geheel of gedeeltelijk – overdragen. De OR kan aan de vaste commissie alle bevoegdheden ten aanzien van die onderwerpen overdragen. Hij kan die bevoegdheden ook gedeeltelijk overdragen, dus bijvoorbeeld wel het recht om over die onderwerpen overleg te plegen met de bestuurder, maar niet zijn instemmingsbevoegdheid op grond van [artikel 27 WOR](#). Ook kan de OR aan de gehele of gedeeltelijke overdracht van zijn bevoegdheden voorwaarden verbinden. Daarom is het belangrijk dat de OR in het instellingsbesluit het taakgebied van de vaste commissie duidelijk afbakt en dat hij daarin een duidelijke omschrijving opneemt van de bevoegdheden die zijn overgedragen aan de vaste commissie en van de eventuele voorwaarden die aan deze overdracht zijn verbonden. Let op dat een volledige over-

dracht van bevoegdheden betekent dat de vaste commissie de bevoegdheden van de OR bij uitsluiting en zelfstandig uitoefent (delegatie).

Artikel 2

1. De leden van de commissie worden door de ondernemingsraad benoemd voor een periode die aanvangt met de benoeming en eindigt wanneer de zittingstermijn van [de helft van] de leden van de ondernemingsraad afloopt.

Aantekening 1

2. De commissie kiest uit haar midden een voorzitter en een secretaris.
3. De commissie vergadert op verzoek van de voorzitter en op verzoek van ..... leden van de commissie. Een vergadering kan slechts worden gehouden indien ten minste ..... leden van de commissie aanwezig zijn.

Aantekening 2

4. De artikelen 17, leden 2 en 3, 18, lid 2, 19, 20 en 21, lid 1 van het reglement van de ondernemingsraad zijn van overeenkomstige toepassing.

Aantekening 3

5. De leden van de commissie kunnen te allen tijde hun lidmaatschap van de commissie beëindigen. Zij geven daarvan schriftelijk kennis aan de voorzitter van de ondernemingsraad, aan de voorzitter van de commissie en aan de ondernemer.

Aantekening 4

Toelichting

Aantekening 1: zittingstermijn

Gelet op de taken en bevoegdheden van vaste commissies behoort de benoeming van de leden van deze commissies gekoppeld te zijn aan de zittingstermijn van de OR; loopt de zittingstermijn van de OR af, dan eindigt ook de zittingstermijn van de leden van de vaste commissie.

De in lid 1 tussen [ ] geplaatste woorden moeten worden opgenomen ingeval voor de OR een rooster van aftreden geldt. Het effect van de bepaling is dat de gehele commissie aftreedt bij het roostermatig aftreden van de helft van de OR-leden, dus om de twee jaar. De nieuwe OR zal een besluit moeten nemen over de nieuwe samenstelling van de commissie en kan uiteraard tot herbenoemingen besluiten, zij het met inachtneming van het beginsel dat de meerderheid van de commissieleden uit OR-leden moet bestaan. Zie ook hoofdstuk 2, [aantekening 1](#) bij artikel 3.

Aantekening 2: quorum

Hier vult de OR het aantal leden van de commissie in dat nodig is om een verzoek te doen voor een vergadering, respectievelijk het aantal leden dat aanwezig moet

zijn wil een vergadering van de commissie (rechtsgeldig) kunnen plaatsvinden. In plaats van aantallen leden kan ook worden ingevuld dat de commissie vergadert op verzoek van bijvoorbeeld een kwart van haar leden en dat voor het houden van een vergadering een meerderheid van de leden aanwezig moet zijn.

Aantekening 3: verwijzing naar modelreglement

De genoemde artikelen zijn die van het modelreglement van de OR in hoofdstuk 2. Zie ook de toelichting die bij deze artikelen hoort.

Aantekening 4: einde OR-lidmaatschap is einde vaste commissielidmaatschap

Hiervoor is er al op gewezen dat voor een commissielid dat aftreedt als OR-lid ook automatisch het lidmaatschap eindigt van de vaste commissie(s).

5.3 Onderdeelcommissies

5.3.1 Algemene opmerkingen

Onderdeelcommissies kunnen uitsluitend worden ingesteld voor onderdelen van de onderneming. De onderdeelcommissie bestaat uit werknemers van het betrokken onderdeel, al dan niet aangevuld met leden van de OR. Net als de vaste commissies worden ook de onderdeelcommissies in de regel voor onbepaalde tijd ingesteld.

Het instellingsbesluit moet het onderdeel noemen waarvoor de commissie is ingesteld en de samenstelling en de werkwijze regelen.

De OR kan in het instellingsbesluit aan de onderdeelcommissie de bevoegdheid geven om overleg te plegen met degene die de leiding heeft van het onderdeel. In dat geval zijn ten aanzien van dat overleg de artikelen [17](#), [22](#), [23](#), [23a, lid 2](#), [4 en 6](#), [23b](#), [24, lid 1](#), [25](#), [27](#), [28](#), [31a, lid 1, 6 en 7](#), [31b](#) en [31c](#) van de WOR van overeenkomstige toepassing.

De onderdeelcommissie kan dan met betrekking tot de aangelegenheden van het onderdeel alle bevoegdheden van de OR uitoefenen, tenzij de OR in een bepaald geval besluit om een aangelegenheid zelf te behandelen. Besluit de OR een bepaalde aangelegenheid zelf te behandelen, dan kan de onderdeelcommissie daarover geen overleg meer voeren met de leiding van het onderdeel. Een onderdeelcommissie kan niet de bevoegdheden van de OR op grond van de artikelen [26](#) en [36](#) WOR (het voeren van gerechtelijke procedures) uitoefenen.

5.3.2 Modelinstellingsbesluit onderdeelcommissie

De OR, gelet op [artikel 15, leden 1 en 3 WOR](#), neemt het volgende besluit tot het instellen van een onderdeelcommissie.

Artikel 1

1. Er is een commissie voor onderdeel ..... van de onderneming.
Aantekening 1
2. De commissie bestaat uit ..... leden die door de in het onderdeel werkzame kiesgerechtigde personen worden gekozen uit de in het onderdeel werkzame verkiesbare personen. De artikelen 4 tot en met 16 van het reglement van de ondernemingsraad zijn van overeenkomstige toepassing. De samenstelling van de onderdeelcommissie wordt bekendgemaakt aan de ondernemer en aan de in het onderdeel werkzame personen.
3. De commissie behandelt voor de ondernemingsraad de aangelegenheden betreffende het onderdeel waarvoor zij is ingesteld en brengt daarover desgevraagd of uit eigen beweging advies uit aan de ondernemingsraad.

of alternatief voor lid 2:

2. De commissie bestaat uit ..... leden die werkzaam zijn in het onderdeel van de onderneming. Zij worden door de ondernemingsraad benoemd. De samenstelling van de onderdeelcommissie wordt bekendgemaakt aan de ondernemer en aan de in het onderdeel werkzame personen.
Aantekening 2

of alternatief voor lid 3:

3. De commissie behandelt voor de ondernemingsraad de aangelegenheden betreffende het onderdeel waarvoor zij is ingesteld en heeft de bevoegdheid tot het voeren van overleg daarover met degene die de leiding heeft van het onderdeel.
Aantekening 3

Toelichting

Aantekening 1: onderdeel

In lid 1 wordt aangegeven voor welk onderdeel van de onderneming de onderdeelcommissie wordt ingesteld: de naam of een andere aanduiding van het onderdeel is voldoende.

Aantekening 2: samenstelling

De onderdeelcommissie bestaat uit werknemers van het betrokken onderdeel; daarnaast kunnen van een onderdeelcommissie ook een of meer OR-leden deel uitmaken. Bij de samenstelling van de onderdeelcommissie uit in het onderdeel werkzame personen is er een keuzemogelijkheid, te weten:

- de leden worden gekozen door het kiesgerechtigde personeel van het onderdeel (eerste variant voor lid 2); of
- de leden worden benoemd door de OR (tweede variant voor lid 2).

Beide mogelijkheden gaan ervan uit dat de onderdeelcommissie uitsluitend bestaat uit personen die werkzaam zijn in het betrokken onderdeel. Het is uiteraard mogelijk dat een of meer van deze personen tevens OR-lid zijn.

Zo kunnen in de eerste variant OR-leden die werkzaam zijn in het betrokken onderdeel, worden gekozen in de onderdeelcommissie. In de tweede variant zou de OR een of meer OR-leden die in het betrokken onderdeel werkzaam zijn, tot lid van de onderdeelcommissie kunnen benoemen. Deelname van OR-leden in de onderdeelcommissie legt een duidelijke band tussen de OR en deze commissie en kan bijdragen aan een effectieve samenwerking. Overigens behoeven de leden van een onderdeelcommissie die tevens OR-lid zijn, niet in het betrokken onderdeel werkzaam te zijn. Deze OR-leden hebben dan in de onderdeelcommissie specifiek zitting vanwege hun OR-lidmaatschap. Indien dit de bedoeling is, moet dit in artikel 2 van het instellingsbesluit afzonderlijk worden aangegeven. In de eerste variant voor lid 2 kan de eerste volzin dan luiden:

“De commissie bestaat uit ..... leden. Hiervan worden ..... leden benoemd door de ondernemingsraad; de overige leden worden gekozen door de in het onderdeel werkzame kiesgerechtigde personen uit de in het onderdeel werkzame verkiesbare personen.”

In de tweede variant voor lid 2 kunnen de eerste twee zinnen dan luiden:

“De commissie bestaat uit ..... leden, te benoemen door de ondernemingsraad. Hiervan zijn ten minste ..... personen lid van de ondernemingsraad; de overige leden van de commissie zijn werkzaam in het onderdeel.”

Aantekening 3: bevoegdheden

Ook voor lid 3 zijn er twee varianten. In de eerste heeft de onderdeelcommissie (uitsluitend) de bevoegdheid aan de OR advies uit te brengen. Aan een onderdeelcommissie kan echter ook de bevoegdheid worden verleend tot overleg met degene die de leiding heeft van het betrokken onderdeel. In dat geval gaan de bevoegdheden van de OR over naar de commissie, tenzij de OR besluit een bepaalde aangelegenheid zelf te behandelen ([artikel 15, lid 3 WOR](#)). Deze ‘tenzij-bepaling’ betekent dat de OR de bevoegdheden die hij heeft overgedragen, in een concreet geval ook zelf (bij uitsluiting van de onderdeelcommissie) kan uitoefenen (mandaat). Wordt van de mogelijkheid de overlegbevoegdheid over te dragen gebruikgemaakt, dan dient voor lid 3 de tweede variant te worden benut.

Artikel 2

1. De leden van de commissie worden benoemd voor een periode die aanvangt met de verkiezing/benoeming en die eindigt wanneer de zittingstermijn van [de helft van] de leden van de ondernemingsraad afloopt.
Aantekening 1
2. De commissie kiest uit haar midden een voorzitter en een secretaris.
3. De commissie vergadert op verzoek van de voorzitter en op verzoek van ..... leden van de commissie. Een vergadering kan slechts worden gehouden indien ten minste ..... leden van de commissie aanwezig zijn.
4. De artikelen 17, lid 2 en 3, 18, lid 2, 19, 20 en 21, lid 1 van het reglement van de ondernemingsraad zijn van overeenkomstige toepassing.
5. De leden van de commissie kunnen te allen tijde hun lidmaatschap beëindigen. Zij geven daarvan schriftelijk kennis aan de voorzitter van de ondernemingsraad, aan de voorzitter van de commissie en aan de ondernemer.

Toelichting**Aantekening 1: verwijzing voor toelichting**

Zie paragraaf 5.2.2, de toelichting bij artikel 2, de [aantekeningen 1 t/m 4](#).